

Drama lui Sarah Starzynski

Sarah' s Key (2006), tradusă în românește, în anul 2016, cu titlul **Se numea Sarah**, este o poveste tragică, dar incitantă. În timpul lecturii inima tresaltă. Te simți parte din acel univers însângerat. Pașii cunoașterii și identificării cu personajele se intensifică și prin tehnica romanescă pe care a adoptat-o scriitoarea Tatiana de Rosnay. O suprapunere trecut – prezent. Există între aceste două planuri o armonie atât de perfectă, încât drama – în sine – capătă un pronunțat iz romantic. Poate și de aceea, romanul a fost și rămâne una dintre preferințele iubitorului de literatură – în general, a cititorului care dorește să afle cât mai mult și cât mai multe despre suferință.

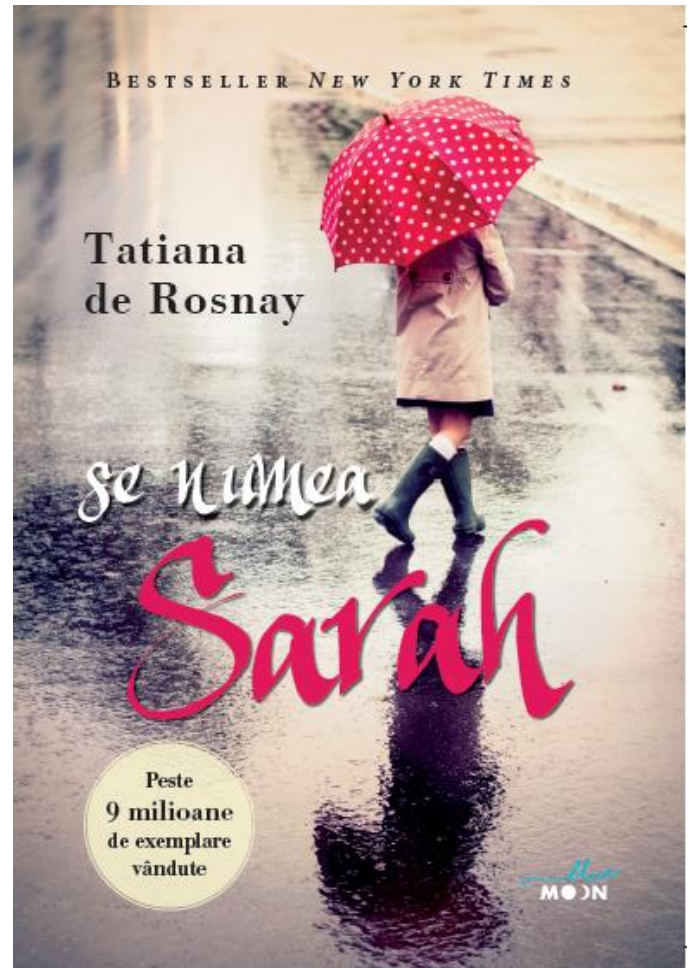
Trecutul este marcat de drama unei familii de evrei polonezi, drama evreilor care devin victimele mării „razii de la Velodrome d' Hiver” / „Vel'd'Hiv”, din zori zilei de 16 iulie 1942, din Parisul ocupat, și înregimentați sub numele de cod „Operațiunea Vânt de Primăvară”.

Vocea auctorială prezintă scene de o cruzime greu de suportat – și numai lecturându-le. Fantastică supravegherea îndeaproape a gândurilor, cuvintelor și gesturilor copilei de doar zece ani, Sarah.

Prezentul este imaginat la o distanță de șaiszeci de ani, mai precis, în anul 2002, când tocmai se împlineau șase decenii de la marea tragedie din Parisul anului 1942.

Misiunea de a realiza un documentar despre momentul „Vel'd' Hiv” îi revine Juliei, jurnalist de investigație la publicația pariziană „Seine Scenes”, preferată de

americani care locuiau, atunci, în capitala Franței.

Evoluția cercetărilor nu este simplă deloc, având în vedere reticența francezilor în abordarea acestui tragic subiect, anume, arestarea și maltratarea evreilor care locuiau în Franța aflată sub ocupație germană. Așa se explică implicarea statului și a poliției franceze.

În fața acestei cumplite nenorociri, unii francezi au recurs la gesturi reprobabile, jefuind apartamentele familiilor de evrei arestați.

Ceea ce este șocant, Julia urma să locuiască chiar într-unul din apartamentele închiriate, în urmă cu 60 de ani, de o familie de evrei, trezită în miez de noapte și arestată. Și dorința ei este să descopere cine a fost

acea familie și dacă a supraviețuit după aceea cumplită „razie”.

În fapt, la scurt timp după acel tragic eveniment, se mutase chiar familia socrului ei care refuza, cu înverșunare, să dezvăluie vreun detaliu. În fapt, ei înșiși erau marcați de crude realități de care nici nu vroiau să-și reamintească. Dar îndârjirea Juliei nu cunoaște limite.

Acolo, între zidurile aceluia apartament se afla un loc tainic, unde a murit un copilăș de doar trei-patru ani. Un loc însângerat, în jurul căruia se țese povestea.

Julia vizitează locurile din jurul Parisului, unde au ființat cândva lagărele, în interiorul cărora au fost maltratați femei, bărbați, copii, până vor fi fost duși pe drumul morții, la Auschwitz.

Prin reconstituirea dramei familiei de evrei polonezi Wladyslaw și Rywka Starzynski și a copiilor lor, Michel și Sarah, autoarea Tatiana de Rosnay (ea însăși cu origini englezești, franceze și rusești), aduce un duios prinos de recunoștință tuturor jurnaliștilor, investigatorilor, cercetătorilor, arhiviștilor, scriitorilor care s-au documentat și au scos la lumină dramele evreilor care au pătimit în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

Palpitană și sfâșietoare este povestea vieții fetiței Sarah care, ajutată de un polițist francez, reușește să fugă din lagăr și să fie salvată de o familie de fermieri din preajma Parisului, soții Jules și Geneviève Defaure, care o vor crește ca pe propriul lor copil. Peste alți zece ani, adolescenta Sarah Starzynski pleacă în America, crezând că va uita trecutul.

Însă trecutul nu se vrea mângâiat. El nu se dorește filă albă. El, Trecutul, se vrea cunoscut și revelat. Oricât de dureros ar fi.

Pentru a conștientiza fiecare gest al nostru. Nu e suficient să mângâi Suferința, important este să faci distincția între Bine și Rău și să-ți asumi alegerea.

Livia Ciupercă

Iași – România

